

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Члан 1.

У Закону о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21, 130/21, 43/23 – УС, 62/23 и 11/24 – УС), у члану 5. став 5. брише се.

Члан 2.

У члану 8. став 2. мења се и гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, право на дечији додатак може се остварити уколико подносилац захтева, односно чланови његове породице не поседују непокретности ни на територији Републике Србије ни у иностранству, осим стамбеног простора у коме породица живи, а који не може бити већи од собе по члану домаћинства увећан за још једну собу и других нужних економских зграда у пољопривредном домаћинству и земљишта у површини до два хектара по члану породице.”

Члан 3.

У члану 9. став 2. брише се.

Члан 4.

У члану 16б став 1. мења се и гласи:

„Основица накнаде зараде, односно накнаде плате из члана 16а став 1. овог закона утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде за последњих 18 месеци који претходе рођењу детета.”

Члан 5.

У члану 18. став 1. мења се и гласи:

„Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу у којем је отпочело породилско одсуство, односно у којем је дете рођено.”

Члан 6.

У члану 23. ст. 5–11. бришу се.

Члан 7.

После члана 23. додају се чл. 23а и 23б који гласе:

„Члан 23а

Родитељски додатак за прво дете рођено 1. јануара 2024. године и касније утврђује се у висини од 500.000,00 динара и исплаћује се једнократно.

Родитељски додатак за друго дете рођено 1. јануара 2024. године и касније утврђује се у висини од 600.000,00 динара и исплаћује се у 24 једнаке месечне рате по 25.000,00 динара.

Родитељски додатак за треће дете рођено 1. јануара 2024. године и касније утврђује се у висини од **2.280.000,00** динара и исплаћује се у 120 једнаких месечних рата по **19.000,00** динара.

Родитељски додатак за четврто дете рођено 1. јануара 2024. године и касније утврђује се у висини од **3.180.000,00** динара и исплаћује се у 120 једнаких месечних рата по **26.500,00** динара.

Паушал за набавку опреме за дете из члана 22. став 11. овог закона, за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније и који се исплаћује заједно са једнократним износом родитељског додатка за прво дете, односно првом ратом родитељског додатка за друго, треће и четврто дете износи **7.500,00** динара.

Члан 23б

Висина родитељског додатка утврђује се у односу на дан рођења детета.

Родитељски додатак за децу из члана 22. став 3. овог закона исплаћује се у износу утврђеном за четврто дете.

Родитељски додатак за дете из члана 22. став 4. овог закона исплаћује се у износу утврђеном за четврто дете.

Захтев за остваривање права на родитељски додатак подноси мајка, односно отац детета одмах након рођења, у здравственој установи у којој је дете рођено или директно надлежном органу, најкасније до навршених годину дана живота детета.

Захтев за остваривање права на родитељски додатак поднет у здравственој установи овлашћени радник здравствене установе шаље надлежном органу електронским путем у складу са законом којим се уређује електронски документ и услуге од поверења у електронском пословању."

Члан 8.

У члану 24. став 1. мења се и гласи:

„Уколико у току исплате родитељског додатка која се врши у месечним ратама корисник права напусти дете или умре или дође до промена у смислу испуњености услова из члана 22. став 6. овог закона, прекида се даља исплата родитељског додатка до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Став 3. мења се и гласи:

„Изузетно од става 2. овог члана за треће и четврто дете које је умрло у току исплате родитељског додатка, исплаћује се једнократни износ од **295.000,00** динара."

Став 4. брише се.

Досадашњи став 10. који постаје став 9. мења се и гласи:

„Министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом доноси одлуку о даљој исплати права из става 1. и ст. 4–8. овог члана."

Члан 9.

У члану 25в став 4. речи: „министар надлежан за социјална питања" замењују се речима: „министар надлежан за финансијску подршку породици са децом".

У ставу 5. речи: „министарство надлежно за социјална питања" замењују се речима: „министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом".

Члан 10.

У члану 25д ст. 2–5. бришу се.

Члан 11.

После члана 25д додају се чл. 25ђ и 25е који гласе:

„Члан 25ђ

„Право на једнократну помоћ у висини од **135.000,00** динара може остварити мајка која је остварила право на родитељски додатак за друго, односно треће дете рођено 1. јануара 2024. године и касније.

Члан 25е

Отац детета може остварити право на једнократну помоћ у износу утврђеном за мајку, ако испуњава услове за остваривање права на родитељски додатак за друго, односно треће дете утврђене у члану 22. став 9. овог закона.

Захтев за остваривање права из става 1. овог члана подноси се истовремено са захтевом за остваривање права на родитељски додатак за друго, односно треће дете.

Једнократна помоћ из става 1. овог члана исплаћује се истовремено са првом ратом родитељског додатка за друго, односно треће дете.”

Члан 12.

Члан 30. мења се и гласи:

„Члан 30.

Право на дечији додатак остварује се ако укупан месечни приход, умањен за порезе и доприносе, по члану породице остварен у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев не прелази утврђени цензус.

Изузетно од става 1. овог члана, право на дечији додатак без поновног достављања доказа о материјалном стању породице остварује корисник новчане социјалне помоћи чија деца редовно похађају школу.

Право на дечији додатак независно од материјалних услова породице из чл. 7. и 8. овог закона и става 1. овог члана остварује корисник чије дете остварује додатак за помоћ и негу другог лица или увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

Испуњеност услова из овог члана орган надлежан за решавање о праву утврђује прибављањем података из службених евиденција по службеној дужности.”

Члан 13.

У члану 33. став 2. мења се и гласи:

„Износ дечијег додатка, утврђен у ставу 1. овог члана, за једнородитељске породице и старатеље увећава се за 30%, а за родитеље детета са сметњама у развоју и детета са инвалидитетом, за које је донето мишљење Комисије, и за дете које остварује додатак за помоћ и негу другог лица или увећани додатак за помоћ и негу другог лица, а које не користи услуге смештаја, увећава се за 50%.”

Члан 14.

У члану 34. после става 4. додаје се став 5. који гласи:

„Право из става 1. овог члана може се остварити ако јединица локалне самоуправе не финансира исто право.”

Члан 15.

У члану 35. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Право из става 1. овог члана може се остварити ако јединица локалне самоуправе не финансира исто право.”

Члан 16.

У члану 36. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Право из става 1. овог члана може се остварити ако јединица локалне самоуправе не финансира исто право.”

Члан 17.

Подзаконски прописи донети на основу Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС 53/21 – УС, 66/21, 130/21, 43/23 – УС 62/23 и 11/24 – УС) ускладиће се са одредбама овог закона у року од шест месеци од његовог ступања на снагу.

Члан 18.

Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета за дете рођено пре ступања на снагу овог закона, оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време отпочињања остваривања права.

Право на родитељски додатак за децу рођену пре 1. јануара 2024. године, оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време рођења детета.

Члан 19.

Поступци за остваривање права на родитељски додатак, права на паушал за набавку опреме за дете, права на једнократну помоћ за рођење другог и трећег детета и права на једнократни износ за треће и четврто дете које је умрло у току исплате родитељског додатка – за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније, који су започети, а по којима није донето коначно решење до ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са овим законом.

Коначна решења донета пре ступања на снагу овог закона којима је признато право на родитељски додатак, право на паушал за набавку опреме за дете, право на једнократну помоћ за рођење другог и трећег детета и право на једнократни износ за треће и четврто дете које је умрло у току исплате родитељског додатка – за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније, по којима нису вршене исплате или по којима су извршене једнократне исплате или су започете исплате у једнаким месечним ратама, ускладиће се по службеној дужности, у погледу износа признатог права, са једнократним износом односно, месечним износом рате родитељског додатка, паушала за набавку опреме за дете, једнократне помоћи за рођење другог и трећег детета

и једнократног износа за треће и четврто дете које је умрло у току исплате родитељског додатка, утврђеним овим законом.

Усклађивање и исплата новчаног износа разлике између исплаћеног једнократног износа, односно исплаћених месечних рата и износа који припада у складу са овим законом, за права из става 2. овог члана, извршиће се у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 20.

Овај закон ступа на снагу 1. новембра 2024. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона садржан је у члану 97. тачка 10. Устава, којим је утврђено да Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује систем у области бриге о деци и члану 99. став 1. тачка 7. Устава, којим је утврђено да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21–УС, 51/21–УС, 53/21–УС, 66/21, 130/21, 43/23–УС, 62/23 и 11/24–УС, у даљем тексту: Закон) заснован је на праву и дужности родитеља да подижу и васпитавају децу, праву детета на услове живота који му омогућавају правилан развој и обавези државе да подржи добробит породице, детета и будућих генерација.

Одредбе овог закона представљају део укупне друштвене бриге о деци и доприносе побољшању услова за задовољавање основних потреба деце, дају посебан подстицај за рађање деце и пружају подршку материјално угроженим породицама, породицама са децом са сметњама у развоју и децом са инвалидитетом, као и деци без родитељског старања.

Зато овај закон представља опредељење државе у области популационе политике, а укључујући демографске потребе.

Разлози за доношење овог закона произлазе из анализе његове досадашње примене у пракси и потребе измена и допуна постојећих законских решења у циљу његовог даљег унапређења.

По разматрању свих предложених решења и њихових економских ефеката приступило се изменама и допунама законских одредаба у оквиру расположивих буџетских могућности како би се додатно побољшао материјални положај породица са децом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона брисан је став 5. у члану 5. Закона јер Републички геодетски завод у складу са чланом 10. став 1. тачка 13) Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15 – УС, 96/15, 47/17 – аутентично тумачење, 113/17 – др. закон, 27/18 – др. закон, 41/18 – др. закон, 9/20 – др. закон и 92/23) више не води евиденцију о катастарским приходима.

Чланом 2. Предлога закона извршена је корекција у члану 8. став 2. Закона која се односи на приходе од пољопривредне делатности.

Чланом 3. Предлога закона у члану 9. Закона брисан је став 2. који се односи на податке о катастарским приходима.

Чланом 4. Предлога закона извршена је корекција у члану 16б став 1. Закона која се односи на начин утврђивања основице накнаде зараде, односно накнаде плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана, а у циљу уједначавања са начином обрачуна накнаде зараде за време породичног одсуства и одсуства са рада ради неге детета, у складу са Одлуком Уставног суда бр. IУз-60/2021 од 14. фебруара 2024. године.

Чланом 5. Предлога закона извршена је корекција у члану 18. став 1. Закона која се односи на начин утврђивања основице за обрачун остале накнаде по основу рођења и неге детета за лица из члана 17. ст. 1. и 2. а у циљу уједначавања са начином обрачуна накнаде зараде за време породичног одсуства и одсуства са рада ради неге детета, у складу са Одлуком Уставног суда бр. IУз-60/2021 од 14. фебруара 2024. године.

Чланом 6. Предлога закона у члану 23. Закона брисану су ст. 5–11.

Чланом 7. Предлога закона додају се чл. 23а и 23б којим су утврђени износи родитељског додатка и паушала за набавку опреме за дете, за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније и начин подношења захтева.

Чланом 8. Предлога закона извршена је измена у члану 24. ст. 1. и 3. Закона која се односи на додатно прецизирање услова за прекидање исплате родитељског додатка до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом имајући у виду примену одредбе у пракси.

Такође, у члану 24. Закона извршена је корекција једнократног износа родитељског додатка од 1. јануара 2024. године и касније, за треће и четврто дете које је умрло у току исплате родитељског додатка и доношења одлуке у случају прекида исплате родитељског додатка.

Чланом 9. Предлога закона извршене су измене у члану 25в ст. 4. и 5. Закона које се односе на председника Комисије за доделу новчаних средстава за изградњу, учешће у куповини, односно куповину породично – стамбене зграде или стана по основу рођења детета и пружање стручне и административно-техничке потпоре Комисији.

Чланом 10. Предлога закона брисан су ст. 2 –5. у члану 25д Закона.

Чланом 11. Предлога закона додати су чл. 25ђ и 25е којим је утврђена висина једнократног износа за друго и треће дете од 1. јануара 2024. године и касније и начин на који отац детета остварује ово право.

Чланом 12. Предлога закона измењен је члан 30. Закона и прописани су услови за остваривање права на дечији додатак.

Прецизиран је начин остваривања права на дечији додатак независно од материјалних услова породице.

Чланом 13. Предлога закона извршене су измене у члану 33. став 2. Закона које се односе на круг лица која могу остварити право на дечији додатак који је увећан за 50%.

Чланом 14. Предлога закона извршена је допуна одредбе члана 34. Закона која се односи на остваривање права на накнаду трошкова боравка у предшколској

установи деце без родитељског старања у случају да јединица локалне самоуправе не финансира наведено право.

Чланом 15. Предлога закона извршена је допуна одредбе члана 35. Закона која се односи на остваривање права на накнаду трошкова боравка у предшколској установи деце са сметњама у развоју и деце са инвалидитетом у случају да јединица локалне самоуправе не финансира наведено право.

Чланом 16. Предлога закона извршена је допуна одредбе члана 36. Закона која се односи на остваривање права на накнаду трошкова боравка у предшколској установи деце корисника новчане социјалне помоћи у случају да јединица локалне самоуправе не финансира наведено право.

Чланом 17. Предлога закона одређује се рок за усклађивање подзаконских аката са изменама и допунама Закона.

Чланом 18. Предлога закона предлажу се прелазне одредбе којима се дају решења о поступцима остваривања права на остале накнаде по основу рођења и неге детета за дете рођено пре ступања на снагу овог закона и остваривања права на родитељски додатак за децу рођену пре 1. јануара 2024. године.

Чланом 19. Предлога закона уређен је начин окончања започетих поступака за остваривање права на родитељски додатак, паушал за набавку опреме за дете и једнократног износа помоћи за рођење другог и трећег детета и једнократног износа за дете које је умрло у току исплате родитељског додатка, за децу рођену од 1. јануара 2024. године и касније.

Овим чланом уређен је и начин исплате разлике између већ исплаћеног износа наведених права за децу рођену од 1. јануара 2024. године и касније са новоутврђеним износима права као и рок за њихову исплату.

Чланом 20. Предлога закона прописано је ступање на снагу Закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за реализацију права прописаних Законом о финансијској подршци породици са децом у 2024. години опредељена су у буџету Републике Србије на размену Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања: Програм 0903 – Породично-правна заштита грађана, Програмска активност 0001 – Права корисника из области заштите породице и деце, Функција 040 – Породица и деца, Економска класификација 472 у износу од 92.771.788.000,00 динара.

За исплату права прописаних овим Предлогом закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом потребна су средства у износу од 10.000.000.000,00 динара.

V. ОПШТИ ИНТЕРЕС ЗБОГ КОЈЕГ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОВРАТНО ДЕЈСТВО ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА ЗАКОНА

Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом садржи одредбе којима се повећава висина родитељског додатка и паушал за набавку опреме за децу рођену 1. јануара 2024. године и касније (члан 7) и висина једнократне помоћи за друго и треће дете од 1. јануара 2024. године и касније (члан 11). Наведена права садржана су и у важећем закону, с тим што се предложеним изменама и допунама Закона повећава висина тих

права за сву децу која су рођена 1. јануара 2024. године и касније. Разлог за ретроактивно повећање износа родитељског додатка и пратећих права садржан је у општем интересу да се, полазећи од расположивих средстава у буџету Републике Србије за 2024. и пројекцијама за наредне године, родитељима чија су деца рођена у току текуће календарске године, кроз доношење овог закона који није могао бити предложен раније, пружи додатна (и једнака) финансијска подршка, имајући у виду да је повећање наталитета постављено као стратешко опредељење државе и у овој и у наредним годинама, а што је у складу са Уставом Републике Србије, Програмом Владе и Декларацијом о заштити националних и политичких права и заједничкој будућности српског народа.

Прелазним одредбама Закона (члан 19) предвиђено је да ће се родитељима деце рођене 1. јануара 2024. године и касније, о чијим правима није коначно одлучено до ступања на снагу овог закона, висина права обрачунати и исплатити у увећаним износима који су утврђени овим законом, а у случају да је о наведеним правима коначно решено пре доношења, односно ступања на снагу овог закона – да ће се разлика између износа који су утврђени, односно који су исплаћени у складу са одредбама важећег закона и износа утврђених овим законом обрачунати и исплатити у року од шест месеци по његовом ступању на снагу.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разлози за доношење овог закона по хитном поступку, сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћен текст) садржани су у чињеници да се предложеним законским решењем врше измене и допуне Закона о финансијској подршци породици са децом у циљу унапређења популационе политике и подршке породицама са децом, који треба да ступи на снагу 1. новембра 2024. године.

На тај начин, отклониле би се околности које би могле нанети штету због немогућности примене нових законских решења, а који су од значаја за унапређење популационе политике и подршке породицама са децом.

VII. СТУПАЊЕ ЗАКОНА НА СНАГУ

Законом је предвиђено његово ступање на снагу 1. новембра 2024. године.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 5.

Приходи од утицаја на остваривање права предвиђених овим законом, а који се утврђују у просечном месечном износу, на основу остварених прихода у три месеца која претходе месецу у коме је поднет захтев, јесу:

1) приходи који подлежу опорезивању према закону којим се уређује порез на доходак грађана;

2) приходи остварени од:

(1) пензија и инвалиднина остварених у земљи и иностранству;

(2) примања по прописима о правима ратних инвалида;

(3) сродника који имају законску обавезу издржавања;

(4) отпремнина у случају престанка потребе за радом запослених услед технолошких, економских или организационих промена и накнада по основу социјалних програма остварених у години дана пре подношења захтева;

(5) остале накнаде по основу рођења и неге и посебне неге детета;

(6) родитељског додатка за треће и четврто дете;

(7) накнада за време незапослености;

(8) реализованих новчаних и других ликвидних средстава у години дана пре подношења захтева;

(9) примања од рада код страног послодавца у иностранству;

(10) осталих активности.

Када се порез плаћа на опорезиву добит за приход се узима пореска основица, а када се приход утврђује у паушалном износу за приход се узима основица за обрачунавање доприноса за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: доприноси).

Приходи који се исказују као годишњи узимају се у висини просечног месечног износа.

Исплатилац прихода, прописаних ставом 1. овог члана, у обавези је да изда потврду о оствареним приходима, уколико се до овог податка не може доћи увидом у доступне службене евиденције електронским упитом.

~~У приходе породице рачунају се и приходи од пољопривредне делатности са имовине на којој чланови заједничког домаћинства живе, коју су стекли или је користе на основу уговора или договора, без обзира да ли је извршена њена укњижба односно закључен одговарајући правни посао.~~

Члан 8.

Право на дечији додаток може се остварити уколико подносилац захтева, односно чланови његове породице, не поседују непокретности на територији Републике Србије ни у иностранству, осим стамбеног простора у коме породица живи, а који не може бити већи од собе по члану домаћинства увећан за још једну собу.

~~Изузетно од става 1. овог члана, право на дечији додатак може се остварити уколико подносилац захтева, односно чланови његове породице, који остварују доходак од пољопривреде, не поседују непокретности на територији Републике Србије ни у иностранству, осим стамбеног простора у коме породица живи, а који не може бити већи од собе по члану домаћинства увећан за још једну собу и других нужних економских зграда у пољопривредном домаћинству и земљишта у површини до два хектара по члану породице.~~

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПРАВО НА ДЕЧИЈИ ДОДАТАК МОЖЕ СЕ ОСТВАРИТИ УКОЛИКО ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА, ОДНОСНО ЧЛАНОВИ ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ НЕ ПОСЕДУЈУ НЕПОКРЕТНОСТИ НИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НИ У ИНОСТРАНСТВУ, ОСИМ СТАМБЕНОГ ПРОСТОРА У КОМЕ ПОРОДИЦА ЖИВИ, А КОЈИ НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋИ ОД СОБЕ ПО ЧЛАНУ ДОМАЋИНСТВА УВЕЋАН ЗА ЈОШ ЈЕДНУ СОБУ И ДРУГИХ НУЖНИХ ЕКОНОМСКИХ ЗГРАДА У ПОЉОПРИВРЕДНОМ ДОМАЋИНСТВУ И ЗЕМЉИШТА У ПОВРШИНИ ДО ДВА ХЕКТАРА ПО ЧЛАНУ ПОРОДИЦЕ.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана право на дечији додатак може се остварити уколико подносилац захтева, односно чланови његове породице, осим стамбеног простора у коме породица живи, поседују и другу непокретност на територији Републике Србије и у иностранству, у идеалном делу, не већем од 20 квадратних метара, стечену поклоном и у складу са прописима о наслеђивању.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана право на дечији додатак може се остварити уколико подносилац захтева, односно чланови његове породице, осим стамбеног простора у коме породица живи, поседују и гаражу и изнајмљени пословни простор (закуп) не већи од 20 квадратних метара.

Члан 9.

Просечна месечна зарада по запосленом, просечна месечна зарада по запосленом без пореза и доприноса и индекс потрошачких цена у Републици Србији утврђују се према подацима које објави републички орган надлежан за послове статистике.

~~Подаци о висини катастарског прихода и просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта, у смислу овог закона, утврђују се према подацима републичког органа надлежног за геодетске послове.~~

Члан 166

~~Основица накнаде зараде, односно накнаде плате из члана 16а став 1. овог закона, утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће мајке, односно рођењу детета уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће.~~

ОСНОВИЦА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ ИЗ ЧЛАНА 16А СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА УТВРЂУЈЕ СЕ НА ОСНОВУ ЗБИРА МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ НА ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ РОЂЕЊУ ДЕТЕТА.

Основица накнаде зараде, односно накнаде плате из члана 16а став 2. овог закона, утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу отпочињања одсуства.

Месечна основица накнаде зараде, односно накнаде плате, добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 2. овог члана са 18 и не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.

Месечна основица накнаде зараде, односно накнаде плате представља бруто обрачунску вредност.

Утврђивање месечне основице накнаде зараде, односно накнаде плате, начин обрачуна и исплате права из члана 16а ст. 1. и 2. овог закона врши се на начин који је прописан чл. 14–16. овог закона.

Члан 18.

~~Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће, или породилшког одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће, односно дану рођења детета.~~

ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТ. 1. И 2. ОВОГ ЗАКОНА УТВРЂУЈЕ СЕ СРАЗМЕРНО ЗБИРУ МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ, ОСИМ ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА ЗА ПРИХОДЕ КОЈИ ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ МЕСЕЦУ У КОЈЕМ ЈЕ ОТПОЧЕЛО ПОРОДИЛШКО ОДСУСТВО, ОДНОСНО У КОЈЕМ ЈЕ ДЕТЕ РОЂЕНО.

Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета, за лице из члана 17. став 3. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе дану рођења детета.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета, за лице из члана 17. став 3. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 3. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 3. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 2. и 4. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета из ст. 5. и 6. овог члана не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.

Месечна основица из ст. 5. и 6. овог члана дели се са коефицијентом 1,5 и тако се одређује пун месечни износ остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета.

Приликом утврђивања основице за остале накнаде не узимају се основице за приходе који имају карактер зараде, осим за лица која у моменту почетка остваривања права нису у радном односу, а у претходном периоду су остваривала приходе по основу зараде.

Члан 23.

Родитељски додатак за прво дете рођено 1. јануара 2022. године и касније утврђује се у висини од 300.000,00 динара и исплаћује се једнократно.

Родитељски додатак за друго дете рођено 1. јула 2018. године и касније утврђује се у висини од 240.000,00 динара и исплаћује се у 24 једнаке месечне рате по 10.000,00 динара.

Родитељски додатак за треће дете рођено 1. јула 2018. године и касније утврђује се у висини од 1.440.000,00 динара и исплаћује се у 120 једнаких месечних рата по 12.000,00 динара.

Родитељски додатак за четврто дете рођено 1. јула 2018. године и касније утврђује се у висини од 2.160.000,00 динара и исплаћује се у 120 једнаких месечних рата по 18.000,00 динара.

~~Износ родитељског додатка за децу из члана 22. став 3. овог закона исплаћује се у износу утврђеном за четврто дете.~~

~~Износ родитељског додатка за дете из члана 22. став 4. овог закона исплаћује се у износу утврђеном за четврто дете.~~

~~Паушал за набавку опреме за дете, из члана 22. став 10. овог закона из члана 22. став 11. овог закона, за децу рођену 1. јула 2018. године и касније и који се исплаћује заједно са једнократним износом родитељског додатка за прво дете, односно првом ратом родитељског додатка за друго, треће и четврто дете износи 5.000,00 динара.~~

~~Родитељски додатак утврђен у ст. 1-4. овог члана и паушал за набавку опреме за дете из става 6. овог члана, усклађују се 1. јануара и 1. јула, почев од 2019. године, на основу података републичког органа надлежног за послове статистике, са кретањем индекса потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци, а њихов номинални износ утврђује решењем министар надлежан за финансијску подршку породици са децом.~~

~~Висина родитељског додатка утврђује се у односу на дан рођења детета.~~

~~Захтев за остваривање права на родитељски додатак подноси мајка, односно отац детета одмах након рођења у здравственој установи у којој је~~

~~дете рођено, или директно надлежном органу најкасније до навршених годину дана живота детета.~~

~~Захтев поднет у здравственој установи, на основу овлашћења мајке, односно оца детета, из става 9. овог члана, овлашћени радник здравствене установе шаље надлежном органу електронским путем у складу са законом којим се уређује електронски документ и услуге од поверења у електронском пословању.~~

ЧЛАН 23а

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ПРВО ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ УТВРЂУЈЕ СЕ У ВИСИНИ ОД 500.000,00 ДИНАРА И ИСПЛАЋУЈЕ СЕ ЈЕДНОКРАТНО.

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДРУГО ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ КАСНИЈЕ УТВРЂУЈЕ СЕ У ВИСИНИ ОД 600.000,00 ДИНАРА И ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У 24 ЈЕДНАКЕ МЕСЕЧНЕ РАТЕ ПО 25.000,00 ДИНАРА.

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ТРЕЋЕ ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ УТВРЂУЈЕ СЕ У ВИСИНИ ОД **2.280.000,00** ДИНАРА И ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У 120 ЈЕДНАКИХ МЕСЕЧНИХ РАТА ПО **19.000,00** ДИНАРА.

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ЧЕТВРТО ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ УТВРЂУЈЕ СЕ У ВИСИНИ ОД **3.180.000,00** ДИНАРА И ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У 120 ЈЕДНАКИХ МЕСЕЧНИХ РАТА ПО **26.500,00** ДИНАРА.

ПАУШАЛ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ ЗА ДЕТЕ ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 11. ОВОГ ЗАКОНА, ЗА ДЕЦУ РОЂЕНУ 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ И КОЈИ СЕ ИСПЛАЋУЈЕ ЗАЈЕДНО СА ЈЕДНОКРАТНИМ ИЗНОСОМ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА ЗА ПРВО ДЕТЕ, ОДНОСНО ПРВОМ РАТОМ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА ЗА ДРУГО, ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТО ДЕТЕ ИЗНОСИ **7.500,00** ДИНАРА.

ЧЛАН 23б

ВИСИНА РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА УТВРЂУЈЕ СЕ У ОДНОСУ НА ДАН РОЂЕЊА ДЕТЕТА.

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДЕЦУ ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У ИЗНОСУ УТВРЂЕНОМ ЗА ЧЕТВРТО ДЕТЕ.

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДЕТЕ ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА ИСПЛАЋУЈЕ СЕ У ИЗНОСУ УТВРЂЕНОМ ЗА ЧЕТВРТО ДЕТЕ.

ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ПОДНОСИ МАЈКА, ОДНОСНО ОТАЦ ДЕТЕТА ОДМАХ НАКОН РОЂЕЊА, У ЗДРАВСТВЕНОЈ УСТАНОВИ У КОЈОЈ ЈЕ ДЕТЕ РОЂЕНО ИЛИ ДИРЕКТНО НАДЛЕЖНОМ ОРГАНУ, НАЈКАСНИЈЕ ДО НАВРШЕНИХ ГОДИНУ ДАНА ЖИВОТА ДЕТЕТА.

ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ПОДНЕТ У ЗДРАВСТВЕНОЈ УСТАНОВИ ОВЛАШЋЕНИ РАДНИК ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ ШАЉЕ НАДЛЕЖНОМ ОРГАНУ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ И УСЛУГЕ ОД ПОВЕРЕЊА У ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОСЛОВАЊУ.

Члан 24.

~~Уколико у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама корисник права напусти дете или умре, прекида се даља~~

~~исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.~~

УКОЛИКО У ТОКУ ИСПЛАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА КОЈА СЕ ВРШИ У МЕСЕЧНИМ РАТАМА КОРИСНИК ПРАВА НАПУСТИ ДЕТЕ ИЛИ УМРЕ ИЛИ ДОЂЕ ДО ПРОМЕНА У СМISЛУ ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ИЗ ЧЛАНА 22. СТАВ 6. ОВОГ ЗАКОНА, ПРЕКИДА СЕ ДАЉА ИСПЛАТА РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА ДО ОДЛУКЕ МИНИСТАРСТВА НАДЛЕЖНОГ ЗА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ.

Уколико у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама дете умре, прекида се даља исплата права.

~~Изузетно од става 2. овог члана за треће и четврто дете које је умрло у току исплате права врши се исплата једнократног износа од 200.000,00 динара.~~

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ЗА ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТО ДЕТЕ КОЈЕ ЈЕ УМРЛО У ТОКУ ИСПЛАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА, ИСПЛАЋУЈЕ СЕ ЈЕДНОКРАТНИ ИЗНОС ОД **295.000,00** ДИНАРА.

~~Једнократни износ из става 3. овог члана усклађује се 1. јануара и 1. јула, почев од 2019. године, на основу података републичког органа надлежног за послове статистике, са кретањем индекса потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци, а његов номинални износ утврђује решењем министар надлежан за финансијску подршку породици са децом.~~

Уколико у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама дође до развода брака или престанка ванбрачне заједнице, прекида се даља исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Уколико се у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама утврди да деца нису вакцинисана у складу са прописима у области здравствене заштите Републике Србије, прекида се даља исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Уколико се у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама утврди да дете не живи на територији Републике Србије, прекида се даља исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Уколико се у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама утврди да деца предшколског узраста не похађају припремни предшколски програм у оквиру система предшколског васпитања и образовања на територији Републике Србије, прекида се даља исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

Уколико се у току исплате права на родитељски додатак која се врши у месечним ратама утврди, да се деца основношколског узраста не школују у оквиру система основношколског образовања Републике Србије и редовно не похађају наставу на територији Републике Србије, прекида се даља исплата права до одлуке министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом.

~~Министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом одлуку о даљој исплати права из ст. 1. и 5-9. овог члана доноси у року од 15 дана од дана достављања предмета.~~

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ ДОНОСИ ОДЛУКУ О ДАЉОЈ ИСПЛАТИ ПРАВА ИЗ СТАВА 1. И СТ. 4-8. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 25в

О праву из члана 25а овог закона одлучује Комисија за доделу новчаних средстава за изградњу, учешће у куповини, односно куповину породично-стамбене зграде или стана по основу рођења детета (у даљем тексту: Комисија).

Одлука Комисије је коначна у управном поступку.

Чланове Комисије именује Влада, а чине је представници органа државне управе надлежних за социјална питања, бригу о породици и демографију, послове финансија, привреде, грађевинарства, бриге о селу и Републичког геодетског завода.

Председник Комисије је ~~министар надлежан за социјална питања~~ **МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ.**

Стручну и административно-техничку потпору Комисији пружа ~~министарство надлежно за социјална питања~~ **МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ.**

Влада утврђује ближе услове и начин остваривања права из члана 25а овог закона, критеријуме за одређивање висине средстава, потребну документацију, начин исплате и контролу наменског коришћења средстава и друга питања која су од значаја за остваривање права.

Члан 25д

Право на једнократну помоћ у висини од 100.000,00 динара може остварити мајка која је остварила право на родитељски додатак за друго, односно треће дете рођено 1. јануара 2022. године и касније.

~~Отац детета, може остварити право из става 1. овог члана уколико испуњава услове за остваривање права на родитељски додатак за друго, односно треће дете утврђене у члану 22. став 9. овог закона.~~

~~Захтев за остваривање права из става 1. овог члана, подноси се истовремено са захтевом за родитељски додатак за друго, односно треће дете.~~

~~Исплата права из става 1. овог члана врши се истовремено са исплатом прве рате родитељског додатка за друго, односно треће дете.~~

~~Износ права из става 1. овог члана усклађује се 1. јануара и 1. јула, почев од јула 2022. године, на основу података републичког органа надлежног за послове статистике, са кретањем индекса потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци, а њихов номинални износ утврђује решењем министар надлежан за финансијску подршку породици са децом.~~

Члан 25ђ

ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ У ВИСИНИ ОД 135.000,00 ДИНАРА МОЖЕ ОСТВАРИТИ МАЈКА КОЈА ЈЕ ОСТВАРИЛА ПРАВО НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДРУГО, ОДНОСНО ТРЕЋЕ ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ.

ЧЛАН 25Е

ОТАЦ ДЕТЕТА МОЖЕ ОСТВАРИТИ ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ У ИЗНОСУ УТВРЂЕНОМ ЗА МАЈКУ, АКО ИСПУЊАВА УСЛОВЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДРУГО, ОДНОСНО ТРЕЋЕ ДЕТЕ УТВРЂЕНЕ У ЧЛАНУ 22. СТАВ 9. ОВОГ ЗАКОНА.

ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПОДНОСИ СЕ ИСТОВРЕМЕНО СА ЗАХТЕВОМ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДРУГО, ОДНОСНО ТРЕЋЕ ДЕТЕ.

ЈЕДНОКРАТНА ПОМОЋ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИСПЛАЋУЈЕ СЕ ИСТОВРЕМЕНО СА ПРВОМ РАТОМ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА ЗА ДРУГО, ОДНОСНО ТРЕЋЕ ДЕТЕ.

Члан 30.

Право на дечији додатак остварује се:

~~1) ако укупан месечни приход, умањен за порезе и доприносе, по члану породице остварен у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев не прелази утврђени цензус, а укупан месечни катастарски приход по члану породице у претходној години не прелази износ од 3% просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта у претходној години или је остварен од земљишта до 500 метара квадратних на коме је подигнута стамбена зграда;~~

~~2) ако укупан месечни катастарски приход по члану породице у претходној години не прелази износ од 7% просечног катастарског прихода по једном хектару плодног земљишта у претходној години, а породица не остварује друге приходе.~~

~~Изузетно од става 1. овог члана право на дечији додатак без поновног достављања доказа о материјалном стању породице остварује корисник новчане социјалне помоћи чија деца редовно похађају школу, а независно од материјалних услова породице корисник чије дете остварује додатак за помоћ и негу другог лица.~~

~~Испуњавање услова из овог члана орган надлежан за решавање о праву утврђује прибављањем података из службених евиденција по службеној дужности.~~

ПРАВО НА ДЕЧИЈИ ДОДАТАК ОСТВАРУЈЕ СЕ АКО УКУПАН МЕСЕЧНИ ПРИХОД, УМАЊЕН ЗА ПОРЕЗЕ И ДОПРИНОСЕ, ПО ЧЛАНУ ПОРОДИЦЕ ОСТВАРЕН У ТРИ МЕСЕЦА КОЈИ ПРЕТХОДЕ МЕСЕЦУ У КОМЕ ЈЕ ПОДНЕТ ЗАХТЕВ НЕ ПРЕЛАЗИ УТВРЂЕНИ ЦЕНЗУС.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПРАВО НА ДЕЧИЈИ ДОДАТАК БЕЗ ПОНОВНОГ ДОСТАВЉАЊА ДОКАЗА О МАТЕРИЈАЛНОМ СТАЊУ ПОРОДИЦЕ ОСТВАРУЈЕ КОРИСНИК НОВЧАНЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ ЧИЈА ДЕЦА РЕДОВНО ПОХАЂАЈУ ШКОЛУ.

ПРАВО НА ДЕЧИЈИ ДОДАТАК НЕЗАВИСНО ОД МАТЕРИЈАЛНИХ УСЛОВА ПОРОДИЦЕ ИЗ ЧЛ. 7. И 8. ОВОГ ЗАКОНА И СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОСТВАРУЈЕ КОРИСНИК ЧИЈЕ ДЕТЕ ОСТВАРУЈЕ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА ИЛИ УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ИЗ ОВОГ ЧЛАНА ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА РЕШАВАЊЕ О ПРАВУ УТВРЂУЈЕ ПРИБАВЉАЊЕМ ПОДАТАКА ИЗ СЛУЖБЕНИХ ЕВИДЕНЦИЈА ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ.

Члан 33.

Висину и начин усклађивања дечијег додатка, прописује Влада на предлог министра надлежног за финансијску подршку породици са децом.

~~Износ дечијег додатка, утврђен у ставу 1. овог члана, за једнородитељске породице и старатеље, увећава се за 30%, а за родитеље детета са сметњама у развоју и детета са инвалидитетом, за које је донето мишљење Комисије, и за дете које остварује додатак за помоћ и негу другог лица, а које не користи услуге смештаја, увећава се за 50%.~~

ИЗНОС ДЕЧИЈЕГ ДОДАТКА, УТВРЂЕН У СТАВУ 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЗА ЈЕДНОРОДИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ И СТАРАТЕЉЕ УВЕЋАВА СЕ ЗА 30%, А ЗА РОДИТЕЉЕ ДЕТЕТА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ДЕТЕТА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, ЗА КОЈЕ ЈЕ ДОНЕТО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ, И ЗА ДЕТЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА ИЛИ УВЕЋАНИ ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА, А КОЈЕ НЕ КОРИСТИ УСЛУГЕ СМЕШТАЈА, УВЕЋАВА СЕ ЗА 50%.

Уколико су испуњени услови да се износ дечијег додатка увећа по више основа у складу са ставом 2. овог члана, укупан износ увећања не може бити већи од 80%.

Корисници дечијег додатка чија су деца редовно похађала средњу школу и са успехом завршила школску годину у септембру текуће године остварују право на још један дечији додатак.

Члан 34.

Деца предшколског узраста без родитељског старања имају право на накнаду трошкова боравка у предшколској установи која има решење министарства надлежног за послове просвете о верификацији, у висини учешћа корисника у цени услуге која се прописује одлуком јединице локалне самоуправе.

Деца без родитељског старања на смештају у установама социјалне заштите остварују право на накнаду трошкова у складу са ставом 1. овог члана.

Деца без родитељског старања која су у старатељским породицама, остварују право на накнаду трошкова из става 1. овог члана, под условом да је за њих остварено право на дечији додатак у складу са овим законом, а од дана од када је остварено право на дечији додатак.

Деца без родитељског старања која су у хранитељским породицама, остварују право на накнаду трошкова из става 1. овог члана, под условом да испуњавају услове прописане за остваривање права на дечији додатак.

ПРАВО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ОСТВАРИТИ АКО ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НЕ ФИНАНСИРА ИСТО ПРАВО.

Члан 35.

Деца предшколског узраста са сметњама у развоју и деца са инвалидитетом имају право на накнаду трошкова боравка у предшколској установи која има решење министарства надлежног за послове просвете о

верификацији, у висини учешћа корисника у цени услуге која се прописује одлуком јединице локалне самоуправе.

Право из става 1. овог члана не може се остварити уколико је за то дете остварено право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета.

ПРАВО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ОСТВАРИТИ АКО ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НЕ ФИНАНСИРА ИСТО ПРАВО.

Члан 36.

Деца предшколског узраста корисника новчане социјалне помоћи имају право на накнаду трошкова боравка у предшколској установи која има решење министарства надлежног за послове просвете о верификацији, у висини учешћа корисника у цени услуге која се прописује одлуком јединице локалне самоуправе.

ПРАВО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ СЕ ОСТВАРИТИ АКО ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НЕ ФИНАНСИРА ИСТО ПРАВО.

САМОСТАЛНЕ ОДРЕДБЕ ЗАКОНА

ЧЛАН 17.

ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ НА ОСНОВУ ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21, 130/21, 43/23 – УС, 62/23 И 11/24 – УС) УСКЛАДИТЕ СЕ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД ЊЕГОВОГ СТУПАЊА НА СНАГУ.

ЧЛАН 18.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ДЕТЕ РОЂЕНО ПРЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, ОСТВАРИВАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСОМ КОЈИ ЈЕ БИО НА СНАЗИ У ВРЕМЕ ОТПОЧИЊАЊА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА.

ПРАВО НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК ЗА ДЕЦУ РОЂЕНУ ПРЕ 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ, ОСТВАРИВАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСОМ КОЈИ ЈЕ БИО НА СНАЗИ У ВРЕМЕ РОЂЕЊА ДЕТЕТА.

ЧЛАН 19.

ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК, ПРАВА НА ПАУШАЛ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ ЗА ДЕТЕ, ПРАВА НА ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ ЗА РОЂЕЊЕ ДРУГОГ И ТРЕЋЕГ ДЕТЕТА И ПРАВА НА ЈЕДНОКРАТНИ ИЗНОС ЗА ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТО ДЕТЕ КОЈЕ ЈЕ УМРЛО У ТОКУ ИСПЛАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА – ЗА ДЕЦУ РОЂЕНУ 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ, КОЈИ СУ ЗАПОЧЕТИ, А ПО КОЈИМА НИЈЕ ДОНЕТО КОНАЧНО РЕШЕЊЕ ДО СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, ОКОНЧАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ.

КОНАЧНА РЕШЕЊА ДОНЕТА ПРЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА КОЈИМА ЈЕ ПРИЗНАТО ПРАВО НА РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК, ПРАВО НА

ПАУШАЛ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ ЗА ДЕТЕ, ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ ЗА РОЂЕЊЕ ДРУГОГ И ТРЕЋЕГ ДЕТЕТА И ПРАВО НА ЈЕДНОКРАТНИ ИЗНОС ЗА ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТО ДЕТЕ КОЈЕ ЈЕ УМРЛО У ТОКУ ИСПЛАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА – ЗА ДЕЦУ РОЂЕНУ 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ, ПО КОЈИМА НИСУ ВРШЕНЕ ИСПЛАТЕ ИЛИ ПО КОЈИМА СУ ИЗВРШЕНЕ ЈЕДНОКРАНЕ ИСПЛАТЕ ИЛИ СУ ЗАПОЧЕТЕ ИСПЛАТЕ У ЈЕДНАКИМ МЕСЕЧНИМ РАТАМА, УСКЛАДИЋЕ СЕ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ, У ПОГЛЕДУ ИЗНОСА ПРИЗНАТОГ ПРАВА, СА ЈЕДНОКРАТНИМ ИЗНОСОМ ОДНОСНО, МЕСЕЧНИМ ИЗНОСОМ РАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА, ПАУШАЛА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ ЗА ДЕТЕ, ЈЕДНОКРАТНЕ ПОМОЋИ ЗА РОЂЕЊЕ ДРУГОГ И ТРЕЋЕГ ДЕТЕТА И ЈЕДНОКРАТНОГ ИЗНОСА ЗА ТРЕЋЕ И ЧЕТВРТО ДЕТЕ КОЈЕ ЈЕ УМРЛО У ТОКУ ИСПЛАТЕ РОДИТЕЉСКОГ ДОДАТКА, УТВРЂЕНИМ ОВИМ ЗАКОНОМ.

УСКЛАЂИВАЊЕ И ИСПЛАТА НОВЧАНОГ ИЗНОСА РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ ИСПЛАЋЕНОГ ЈЕДНОКРАТНОГ ИЗНОСА, ОДНОСНО ИСПЛАЋЕНИХ МЕСЕЧНИХ РАТА И ИЗНОСА КОЈИ ПРИПАДА У СКАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, ЗА ПРАВА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ИЗВРШИЋЕ СЕ У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 20.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ 1. НОВЕМБРА 2024. ГОДИНЕ.

Извештај о спроведеној анализи ефеката Предлога закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлага

Рађање деце далеко испод потреба простог обнављања становништва обележава и демографски развој и демографски моментум Републике Србије.

Република Србија се са феноменом недовољног рађања суочила још средином прошлог века. Већ у 1971. години стопа укупног фертилитета била је за око 15% нижа од потреба просте замене генерација у Централној Србији, односно за готово 20% у АП Војводини. У том интервалу вредности стопа се углавном стабилизују у следеће две деценије на оба подручја.

Процењени број становника за Републику Србију у 2022. години износи 6.664.449 становника, односно 3.240.822 мушкараца и 3.423.627 жена, што представља пад од 833.552 становника, односно 11% у односу на број становника у 2002. пописној години када је пописано 7.498.001 становника и пад од 522.413 становника, односно пад од 7% у односу на број становника 2011. пописне године када је пописано 7.186.862 становника.

У Републици Србији у 2022. години жене у фертилитетном добу (15-49 година) чине 21,2% популације.

Основне карактеристике становништва Републике Србије у овом периоду су промене које су довеле становништво на праг демографске старости која је последица различитих тенденција у кретању виталних догађаја (низак наталитет).

Стопа природног прираштаја у 2022. години је -7,0, а што је мање негативно у односу на 2021. годину када је стопа природног прираштаја била -10,9 и односу на 2020. годину када је стопа природног прираштаја била – 8,0.

Тренутна стопа укупног фертилитета у Републици Србији је 1,67%, а стопа природног прираштаја -7,0‰.

Ниво рађања у Републици Србији је испод потреба простог обнављања становништва, што значи да ће следећа генерација жена бити за готово једну трећину мања по броју у односу на садашњу.

Феномен недовољног рађања деце је законит процес који није успело да избегне ниједно развијено друштво. Но, недовољно рађање деце није реалност само у развијеним земљама и не само западне цивилизације. Данас се, према процени Уједињених нација 83 државе света суочавају са рађањем деце испод потреба просте замене генерација.

Искуства развијених земаља указују да, без обзира на значајне разлике у економским, друштвено-политичким и вредносним системима, као и институционалној основи популационе политике, постоји значајан степен униформности у погледу циљева, праваца мера, као и дефинитивног израза примењених мера. Све ове мере могу довести до максимално утврђеног ефекта пораста фертилитета до 10%. Разматрање недовољне ефикасности мера које се

спроводе, указује да политички одговор мора бити интензиван, целовит, истраживачки, директан, дугорочан, стратешког типа.

У Стратегији подстицања рађања (Службени гласник РС, број 25/18) је као Општи циљ одрживог демографског развоја Републике Србије утврђено постизање стања тзв. стационарног становништва у Републици Србији, тј. обим и структура становништва који ће омогућити да следеће генерације буду исте величине као и постојеће. Овај ниво простог обнављања становништва или замене генерација значи да на индивидуалном нивоу једна жена у свом репродуктивном периоду треба да се надомести са једним женским дететом, тј. да нето стопа репродукције буде једнака јединици. У нашим условима, где је смртност становништва ниска а ниво рађања деце испод нивоа потребног за замену генерација, нето стопа репродукције је на нивоу око јединице када је кохортна стопа укупног фертилитета на нивоу око 2,1 детета по жени.

Полазећи од чињенице да је Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17, 50/18, 46/21-УС, 53/21-УС, 66/21, 130/21, 43/23 - УС, 62/23 и 11/24 – УС) који се примењује од 1. јула 2018. године, а који је у међувремену, више пута мењан и допуњаван, као и потреба да се даље унапређује, Министарство за бригу о породици и демографију формирало је Радну групу за израду Предлога закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом. У састав Радне групе, поред представника овог министарства, ушли су и представници Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Министарства финансија.

Радна група је у свом раду користила податке Информационог система за јединствену исплату права, с циљем даљег унапређења финансијске подршке породици са децом.

Према подацима Информационог система за јединствену исплату права у 2021. години право на родитељски додаток остварило је 126.410 корисника (родитеља) за 132.418 деце од тога за прво дете – 27.443, друго дете 63.812, треће дете 32.600 и четврто дете 8.563.

У 2022. години право на родитељски остварило је 136.232 корисника (родитеља) за 143.884 деце од тога за прво дете 28.792, друго дете 62.784, треће дете 43.347 и четврто дете 10.961.

У 2023. години право на родитељски остварило је 115.525 корисника (родитеља) за 122.076 деце од тога за прво дете 13.573, друго дете 50.969, треће дете 45.490 и четврто дете 12.044.

(табела о броју корисника родитељског додатка је у прилогу)

Паушал за набавку опреме за дете садржан је у броју корисника јер се исплаћује истовремено са исплатом једнократног износа за рођење првог детета, односно првом ратом родитељског додатка за друго, треће и четврто дете.

Измене чл. 16б и 18. Закона не односе на одлуку Уставног суда бр. ИУз-60/2021 од 14. фебруара 2024. године („Службени гласник РС“, број 11/24 јер нису биле предмет поднете иницијативе.

По доношењу одлуке Уставног суда, а у циљу истоветног посматрања основица које су од утицаја на остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета оца уколико је мајка лице које самостално обавља делатност и остваривања права на остале накнаде по основу рођења и

неге детета лица која самостално обављају делатност предложена је измена и допуна закона по којој се неће посматрати основице на које су плаћени порези и доприноси у периоду пре отпочињања коришћења одсуства због компликација у вези са трудноћом. На овај начин ове категорије су код остваривања права доведене у исти положај као и запослене жене које остварују право на накнаду за раде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета.

По разматрању свих напред наведених елемената предложена су нова законска решења а на основу процене економских ефеката приступило се могућим изменама и допунама законских одредаба како би се додатно побољшао материјални положај породица са децом.

ПРИЛОГ 3:**Кључна питања за утврђивање циљева**

Доношење Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом још једном одражава чврсто опредељење државе да рађање деце не би смело да погоршава економски, а тиме и друштвени, положај породица са децом. Држава мора да преузме на себе део трошкова рађања деце и њиховог издржавања и школовања. Посебно држава треба да подстакне рађање првог и другог детета. Значајним увећањем износа родитељског додатка, посебно за прво и друго дете, побољшавају се материјални услови породице и смањује се притисак на породицу у делу обезбеђивања средстава за рађање и подизање деце.

Такође, предложене измене и допуне Закона треба да изједначе материјални положај предузетница и других радно ангажованих породиља по основу флексибилних облика рада са запосленим жена код послодавца. Начин утврђивања висине осталих накнада по основу рођења и неге детета не треба да се разликује од начина утврђивања висине накнаде зараде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета у погледу периода у коме се посматрају основице на које су плаћени доприноси за обавезно социјално осигурање.

Циљ предложених измена и допуна Закона је повећање стопе укупног фертилитета са тренутних 1,67%, на 1,71%, до 2030. године кроз имплементацију мера финансијске подршке породицама, укључујући повећање родитељског додатка и паушала за опрему. Ове мере имају за циљ да подстакну рађање, смање економски терет родитељства и унапреде демографску слику земље кроз дугорочне стимулације наталитета.

ПРИЛОГ 4:**Кључна питања за идентификовање опција јавних политика**

Закон о финансијској подршци породици са децом Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр. 113/17, 50/18, 46/21-УС, 53/21-УС, 66/21, 130/21, 43/23 - УС, 62/23 и 11/24 – УС) је једини начин је за решавање проблема.

Законом о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом овако уређено право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета оца детета када је мајка детета лице које самостално обавља делатност и остале накнаде по основу рођења и неге детета, гарантује брзо, ефикасно и стабилно остваривање ових права.

ПРИЛОГ 5:**Кључна питања за анализу финансијских ефеката**

За исплату новоутврђених износа родитељског додатка, паушала за набавку опреме за дете и једнократне помоћи за рођење другог и трећег детета потребна су додатна средства у износу од 10.000.000.000 динара за временски период од годину дана.

Средства за реализацију права прописаних Законом о финансијској подршци породици са децом у 2023. години опредељена су у буџету Републике Србије на разделу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања: Програм 0903 – Породично-правна заштита грађана, Програмска активност – 0001 – Права корисника из области заштите породице и деце, Функција 040 – Породица и деца, Економска класификација 472 у износу од у износу од 92.771.788.000 динара.

Генерално, уколико би се остварили дефинисани циљеви из Закона о финансијској подршци породици са децом, ефекти би се осетили у области привреде кроз повећање броја трудничких и породилјских одсустава

ПРИЛОГ 6:**Кључна питања за анализу економских ефеката**

Закон нема директног утицаја на стварање нових привредних субјеката и тржишну конкуренцију.

ПРИЛОГ 7:**Кључна питања за анализу ефеката на друштво**

Доношење Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом још једном одражава чврсто опредељење државе да рађање деце не би смело да погоршава економски, а тиме и друштвени, положај породица са децом. Значајним повећањем износа родитељског додатка и начино исплате за друго, а посебно треће и четврто дете држава преузима на себе део трошкова рађања, издржавања и школовања деце у временском трајању и до десет година након рођења детета (треће и четврто дете) .

Такође, по доношењу одлуке Уставног суда, ради изједначавања положаја жена предузетница са женама запосленим код послодавца, приступило се изменма и допунама Закона у погледу узимања истог временског периода у коме се посматрају основце на које су плаћени доприноси за обавезно социјално осигурање.

ПРИЛОГ 9:**Кључна питања за анализу управљачких ефеката**

Неопходно је да ове промене прати и јавна управа кроз повећање ефикасности рада, дигитализацију и већу доступност остваривања права корисника и веће коришћење доступних база података. Постојећа база података је довољни ресурс који би уз бољу ефикасност коришћења од постојећих кадрова значајно допринела лакшем остваривању права.

Подзаконски акт: Правилник о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Службени гласник РС“, број 58/18) ускладиће се по ступању на снагу Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом са ти законом.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: **Влада**

Обрађивач: **Министарство за бригу о породици и демографију**

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом

Law on Financial Support for Families with Children

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредбе Споразума које се односе на нормативну садржину прописа

Члан 51. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава и Републике Србије.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Општи рок за усклађивање законодавства према члану 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Испуњава у потпуности

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Део 3.19. Социјална политика, тачка 3.19.5. Социјална укљученост

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању Европске уније, Наслов IV „Слобода кретања људи, услуга и капитала”, члан 48.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Уредба ЕУ 883/2004 о координацији система социјалне сигурности.

Није усклађивано са секундарним изворима права ЕУ.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

До краја 2025. године.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредаба секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Да.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Нису вршене информативне консултације са ЕК